

Digital samkonsultasjon - metode og verktøy for
tverrfagleg samhandling og meir heilskapleg
tilbod, der pasienten bur

Prosjektskisse

Innhald

1.0	Innleiing	2
2.0	Digital samkonsultasjon – metode og verktøy for tverrfagleg samhandling og meir heilskapleg tilbod, der pasienten bur.	2
3.0	Mål for utviklingsarbeidet.....	3
4.0	Målgruppe.....	4
5.0	Bakgrunn og kunnskapsgrunnlag.....	4
5.1	Samhandling og samarbeid om tenesteutvikling i Region Nordhordland	4
5.2	Bakgrunn.....	5
5.3	Kunnskapsgrunnlag	5
6.0	Organisering, forankring og involvering av brukargrupper og samarbeidspartane.....	6
7.0	Plan for gjennomføring – ei stegvis tilnærming	7
8.0	Budsjett.....	9

1.0 Innleiing

Region Nordhordland Helsehus opna og vart tatt i bruk 1.mars 2021. Helsehuset er på veg til å utvikla seg til å bli eit knutepunkt for innovasjon, utvikling, samarbeid og faglege synergier mellom ulike tenestetilbod og tenestenivå i regionen.

Det overordna målet med prosjekt Region Nordhordland Helsehus er å realisera eit bygg som legg til rette for brukarvenlege, berekraftige og framtidsretta løysingar, der kommunale, interkommunale og spesialiserte helsetenester vert samlokalisert og samarbeider på tvers av tenester og nivå.

Formålet med prosjektet er å:

- betra helse og tryggleik for innbyggjarane i Region Nordhordland
- styrka samarbeidet mellom kommunane i regionen, spesialisthelsetenesta og siviltt samfunn gjennom auka dialog, utvikling av gode samarbeidsløysingar og tenleg oppgåveløysing
- bidra til rekruttering og auka kompetanse innan helse- og omsorgssektoren

Med bakgrunn i mål og formål etablerte partnerane i helsehusprosjektet i 2020 delprosjekt; *Fag og tenesteutvikling i og rundt Region Nordhordland Helsehus* (Vedl.2 Prosjektmandat for konsept- og utgreiingsfase)

Gjennom konsept og utgreiingsfasen(2020-21) har partnerane utarbeidd prosjektdirektiv med struktur, rammer og prinsipp for samhandling og samarbeid om fag- og tenesteutvikling i Region Nordhordland Helsehus.

Det er gjennomført eit breitt kartleggingsarbeid, der brukarar, representantar frå erfaringspanel, brukarutval, politiske utval, fagressursar frå oppvekst-, helse og omsorgssektoren i kommunane og fagressursar frå spesialisthelsetenesta har kartlagt, vurdert og komme med konkrete innspel til satsinga og tema som bør prioriterast i eit framtidig utviklingsarbeid.

Under temaet e-helse er det meldt inn eit ønske og behov for å prøve ut *Digital samkonsultasjon som metode og verktøy for tverrfagleg samhandling og meir heilskapleg tilbod, der pasienten bur.*

Før samarbeidspartnerane kan starte ei slik utprøving må det utgreiast, vurderast og avklarast kva føresetnader som må vere på plass for å implementere og prøve ut digital samkonsultasjon som metode og verktøy. I [kapittel 7.0](#) er det skissert ein plan for gjennomføring, med ei stegvis tilnærming for gjennomføring av utviklingsprosjektet.

2.0 Digital samkonsultasjon – metode og verktøy for tverrfagleg samhandling og meir heilskapleg tilbod, der pasienten bur.

Bruk av digitale verktøy i oppfølging og behandling av pasientar (ofte omtala som videokonsultasjon) har vore prøvd ut og er tatt i bruk mange stader, og innanfor ulike fagområde i helsetenesta. Spesialisthelsetenesta har tatt digitale verktøy i bruk i pasientbehandlingar, m.a. der lege og/eller anna helsepersonell har konsultasjonar med enkeltpasientar, i ulike delar av eit forløp. Vi erfarer at pasientar i stor grad er nøgd med denne måten å møte spesialisten på, det gir mindre reiseveg, mindre bruk av ressursar til å reise inn til sjukehuset, og det har ein miljøgevinst ved seg.

Til no har tiltak og løysingar knytt til digitale konsultasjonar/ videokonsultasjon i stor grad vore etablert med utgangspunkt i spesialisthelsetenesta si oppfølging av pasientar, initiert av desse helsetenestene.

I Nordhordlandskommunane ønskjer vi å rette fokus på dei behova innbyggjarane i distrikta har, ta utgangspunkt i kommune- og pasientperspektivet og utgreie korleis vi kan bruke nye metodar og verktøy for å få til meir heilskaplege tenester og tverrfagleg samarbeid på tvers av fagområde og nivå der pasienten bur.

Vi ønskjer å prøve ut måtar å samarbeide på, der aktuelle helsepersonell møtes digitalt, saman med pasient og evt. pårørande i ein *felleskonsultasjon*, der det tverrfaglege og heilskaplege perspektivet er sett i fokus.

Før ein kan starte ei slik utprøving må vi kartlegge, analysere og avklare kva pasientar som kan ha nytte av eit slikt tilbod, kva legar og anna helsepersonell i kommunane og i spesialisthelsetenesta som vil delta i ei utprøving av *Digital samkonsultasjon som metode og verktøy for tverrfagleg samhandling og meir heilskapleg tilbod, der pasienten bur*.

3.0 Mål for utviklingsarbeidet

Strategisk forankring for prosjektkandidaten

Utvikling av tenester som stettar framtidige behov innan helse og omsorgsrelaterte tenestetilbod i kommunane, samt å gjere helsetenester tilgjengelege nærare innbyggjarane i regionen.

Formålet med utviklingsarbeidet er å:

- betra helse og tryggleik for innbyggjarane i Nordhordland
- styrka samarbeidet mellom kommunane i regionen, spesialisthelsetenesta og siviltt samfunn gjennom auka dialog, utvikling av gode samarbeidsløysingar og tenleg oppgåveløysing
- bidra til rekruttering og auka kompetanse innan helse- og omsorgssektoren.

For å nå måla er det utarbeida følgjande strategiske innsatsområde for delprosjektet Fag- og tenesteutvikling (vedlegg 4 Prosjektskisse, s.7 kap.3.2):

- 1. Digitalisering, utvikling og bruk av digitale samhandlingsplattformer**
- 2. Interkommunalt samarbeid og samhandling** som bidrar til å styrke kommunale tenester innan oppvekst og helse og omsorgsfeltet
- 3. Kunnskapsenteret** som felles arena for utvikling, opplæring og kompetansebygging
- 4. Forsking og utvikling i samarbeid med eksterne kompetansemiljø**

Mål for delprosjekt *Digital samkonsultasjon*:

Digital samkonsultasjon vil vere ei konkretisering av tiltak som bygger opp under **strategipunkt 1, 2 og 4**.

Målet med prosjektarbeidet er å prøve ut digital samkonsultasjon som metode og verktøy for å betra samhandlinga og tilbod om helsetenester nærmare der pasienten bur.

Resultatmål:

- Gje innbyggjarane i Region Nordhordland betre helsetilbod og bringe spesialisthelsetenesta nærmare der pasientane bur.
- «Grønn helse»: mindre transport av pasientar, redusere kostnader og miljøavtrykk
- Redusere belastninga for pasient og pårørande med lang reiseveg

- Kunnskapsdeling og fagleg samarbeid mellom fagressursar i spesialisthelsetenesta og kommunehelsetenesta

4.0 Målgruppe

Med bakgrunn i ei førebels kartlegging, kunnskapsgrunnlaget (kap. 5.3) og erfaringar som fastlegar i distriktet har gjort seg er det avdekka at der er nokre målgrupper som ein trur vil ha nytte av eit slikt tilbod.

Dette er til dømes;

- pasientar med behov for heilskaplege og koordinerte tenester
- den eldre innbyggjaren
- pasientar som opplever det som belastande å bli flytta frå heimen/institusjon til konsultasjon i Bergen
- pasientar med lang reiseveg som skal ha kontrolltime hos spesialist, og der det er nyttig at fastlege, anna helsepersonell og/eller pårørnde deltar saman med pasienten
- pasientar med psykiske lidningar
- fastlegar med behov for rettleiing og rådføring knytt til konkrete problemstillingar, for m.a. å styrke kunnskapsgrunnlaget for vidare behandling av pasienten der han bur.

Ei meir grundig kartlegging og analyse av kva pasientar som kan ha nytte av eit slikt tilbod vil bli gjennomført i steg 1 i prosjektet (Kap. 7.0)

5.0 Bakgrunn og kunnskapsgrunnlag

Det nasjonale utfordringsbiletet viser at pasientane sine behov for heilskaplege og koordinerte tenester ikkje vert svara godt nok for. Tenestene framstår ofte som fragmenterte og er prega av for liten innsats for å avgrensa og førebygga sjukdom. Demografisk utvikling og endring i sjukdomsbiletet gir utfordringar som vil kunne trua samfunnet si økonomiske bereevne. Statistiske data viser at utviklingstrekk bygger oppunder dette utfordringsbiletet, også for kommunane i Region Nordhordland.

5.1 Samhandling og samarbeid om tenesteutvikling i Region Nordhordland

Kommunane i Region Nordhordland¹ har over lang tid arbeidd med ei rekke utgreiingar, initiert og sett i verk tiltak og prosjektsamarbeid, nettverkssamarbeid og planlegging med omsyn til å utvikling av interkommunale løysingar innan Helse og omsorgsfeltet i Region Nordhordland. Det er utarbeidd og vedteke ein plan for «*Felles satsingar for Helse og omsorgssektoren i Nordhordland 2021 - 2031*» (vedlegg 3). Planen er revidert i inneverande år og lagt fram til politisk handsaming i dei 7 samarbeidskommunane. Føringar og prioriteringar i planen må sjåast i samanheng med samarbeid om fag- og tenesteutvikling i og rundt helsehuset. Teknologi og innovasjon er eitt av dei prioriterte områda i planen, og som kommunane ser behov for å samarbeid om, og som understøtter regionen si satsing på samarbeid om digitalisering og innovasjon på mange områder. Ei felles satsing på Digital samkonsultasjon er å sjå som eit av tiltaka under denne satsinga og det må sjåast i samanheng med utviklingsarbeid som er planlagt mellom kommunar og spesialisthelsetenesta i og rundt Region Nordhordland Helsehus.

¹ Alver, Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen og Osterøy

5.2 Bakgrunn

Nasjonale føringar, lovendring med nye reformar har ført til at kommunane har fått større ansvar for tenester som tidlegare låg under spesialisthelsetenesta. Demografiske endringar knytt til alderssamansetting og framskrivingar tilseier at det kan bli utfordrande for kommunane å rekruttera og behalda nok og rett kompetanse, samt å tilpassa tenestetilbodet til pasientgrupper med kronisk sjukdom og meir komplekse sjukdomsbilete. Dette saman med endra utfordringsbilete knytt psykisk helse og rusproblematikk, saman med eit aukande tal eldre gjev nye utfordringar innan kommunal tenesteyting.

Med bakgrunn i utfordringsbilete, felles satsingar og utviklingsarbeid ønskjer kommunane i Nordhordland, saman med spesialisthelsetenesta å prøva ut *Digital samkonsultasjon* som metode og verktøy for å betra samhandlinga og tilbod om helsetenester nærmare der pasienten bur.

5.3 Kunnskapsgrunnlag

Erfaringar og modellar frå andre prosjekt og kartleggingar vil danne eit viktig kunnskapsgrunnlag for det vidare arbeidet med utvikling og utprøving av digital samkonsultasjon som metode og verktøy for tverrfagleg samhandling og meir heilskapleg tilbod, der pasienten bur. Det vil vere nyttig å sjå til fleire interne og eksterne kunnskapskjelder. Ein vil særskilt trekke erfaringane frå desse:

- *Prosjekt om etablering av fleksibel videokommunikasjonsløsning ved Nordlandssykehuset*
Etablering av fleksibel videokommunikasjonsløsning ved Nordlandssykehuset og godt samarbeid med Bodø kommune har åpnet opp for at flere pasientgrupper på tvers av spesialist- og primærhelsetjenesten får hjelp under koronakrisen.
Ein kan lese meir om dette her: <https://innomed.no/erfaring/video-bygger-bro-i-nord>
- *Prosjekt «Langvarige og koordinerte tenester» (LKT-prosjektet)*
LKT-prosjektet er eit lokalt samarbeidsprosjekt forankra i [samhandlingsstrukturen](#) for kommunar og spesialisthelsetenesta i Helse Bergen sitt føretaksområde, der måla var å finne løysingar som kan bidra til meir heilskaplege og koordinerte tenester for prosjektets definerte målgruppe. Meir informasjon om prosjektet finn ein her: <https://saman.no/utvikling-og-strategi/langvarige-og-koordinerte-tjenester-lkt-prosjektet>
- *Kartlegging blant fastlegar i Region Nordhordland, desember 2020/januar 2021.*
Ved årsskiftet 2020/2021 vart det gjennomført ei kartlegging blant fastlegar i Region Nordhordland etter initiativ frå kommunalsjefsgruppa for helse- og omsorg. Kartlegginga ga mellom anna gode innspel og indikasjonar på ønska tenesteutvikling innanfor helse- og omsorg, både knytt til kommunale- og spesialisthelsetenester i regionen. Rapport frå kartlegging og analyse er lagt ved søknaden. (vedlegg 5 Rapport frå spørjeundersøkinga)
- *Bruk av videokonsultasjonar ved Helse Vest (Vestlandspasienten)*
Erfaringar gjort ved bruk av videokonsultasjonar ved Helse Vest. Mellom anna kan ein lese meir om erfaringane her: <https://helse-vest.no/nyheiter/nyheiter-2020/pasientar-onskjer-auka-bruk-av-videokonsultasjon-velkommen>

6.0 Organisering, forankring og involvering av brukargrupper og samarbeidspartane

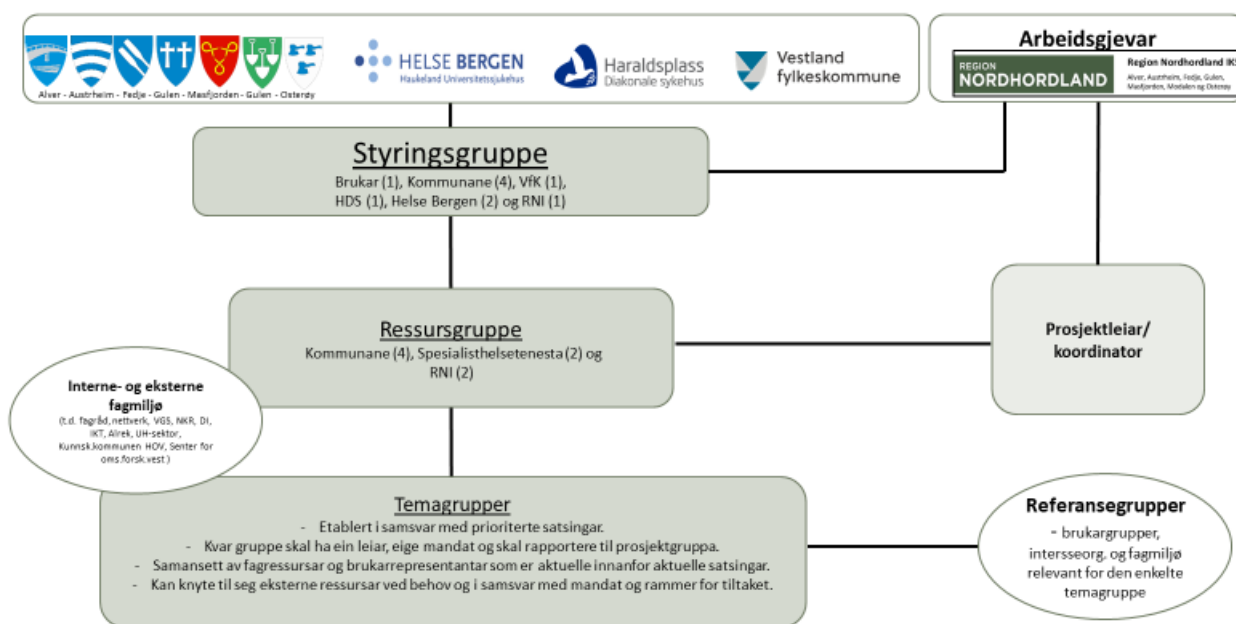
Samarbeid om fag- og tenesteutvikling i og rundt helsehuset skal støtta opp om mål og formål med helsehusprosjektet. Prosjektet er no i ein overgangsfase mellom konsept – og gjennomføringsfasen. For å skape eit naudsynt handlingsrom som bidrar til å sikre operasjonalisering av ønska utvikling og tiltak, samt sikra medverking og forankring er det utarbeidd ein styringsmodell.

Styringsmodellen er under handsaming hos partane, og det kan komme mindre endringar eller justeringar i denne prosessen.

Eit felles prinsipp og mål i utviklingsarbeidet er å styrka samarbeid og involvering av pasient og brukarar slik at brukarstemma vert høyrte og vektlagt i samarbeidet om fag- og tenesteutvikling i Nordhordland.

Prosjekt Digital samkonsultasjon er godt forankra gjennom samarbeidsstrukturen mellom kommunane og helseføretak, og gjennom mandatet til prosjekt Fag- og tenesteutvikling i og rundt Region Nordhordland Helsehus. Brukarmedverking og -involvering stå sentralt i alle fasar i prosjekt Digital samkonsultasjon.

Fag- og tenesteutvikling i og rundt RNH - styringsstruktur for gjennomføringsfase, 2022 ->

Styringsgruppa har eit fagleg ansvar og eit overordna ansvar for å godkjenne handlingsplanar, korrigere, rettleie og skape handlingsrom for planlegging og gjennomføring av tiltak knytt til utviklingsarbeidet i og rundt Region Nordhordland Helsehus.

Ressursgruppa har saman med prosjektleiaren ansvar for oppfølging av mål og gjennomføring av prioriterte tiltak og satsingar i handlingsplan. Gruppa skal fungere som bindeleddet mellom styringsgruppa og temagrupper i utviklingsarbeidet.

Temagrupper skal etablerast i samsvar med prioriterte satsingar innanfor dei aktuelle fagområda. Oppgåve:

- Oppfølging og vidareutvikling av tiltak og prosjekt knytt til handlingsplanen, samt evaluering av desse undervegs.

- Samansett av fagressursar og brukarrepresentantar innanfor aktuelle satsingar og temaområde.
- Kan knyte til seg eksterne ressursar ved behov og i samsvar med mandat og rammer for tiltaket.
- Involvere aktuelle referansegrupper i prosessen
- Kvar gruppe skal ha ein leiar, eige mandat og skal rapportere til prosjektgruppa

Kvar av temagruppene kan etablere eigne **arbeidsgrupper** som får i oppdrag å utgreie og følgje opp tiltak og prioriterte satsingar i samarbeidet.

Prosjekt *Digital samkonsultasjon* er ei av satsingane under **Temagruppe; e-helse**. Det vil bli vurdert å setje ned ei eiga arbeidsgruppe for dette tiltaket, under denne styringsmodellen.

7.0 Plan for gjennomføring – ei stegvis tilnærming

For å nå måla med prosjektet er det planlagt for ei stegvis tilnærming, slik det er skissert i modellen under.

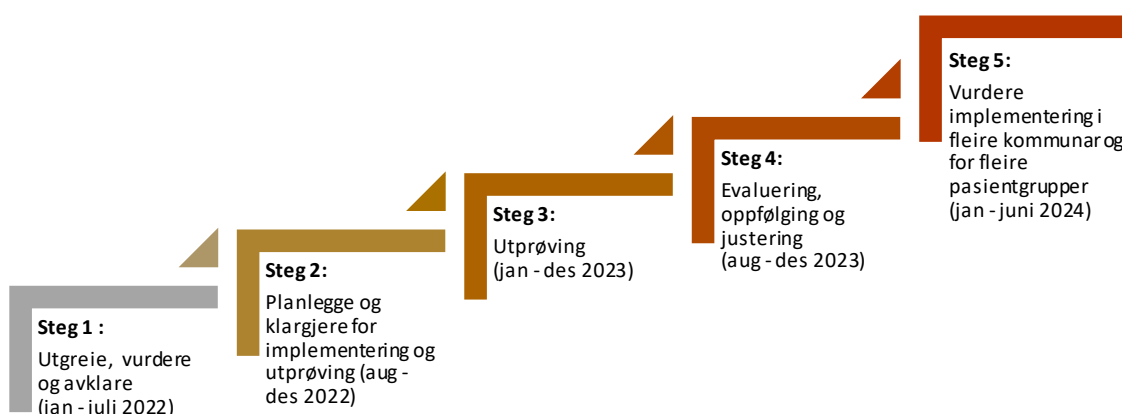
I denne prosessen er det viktig at aktuelle interessentar blir involvert, og ikkje minst at aktuelle brukargrupper blir representert og deltar i utviklingsarbeidet.

Digital samkonsultasjon som metode og verktøy for å betra samhandlinga og tilbod om helsetenester nærmare der pasienten bur er eit utviklings- og innovasjonsprosjekt, der ei stegvis tilnærming med tydlege mål for dei ulike fasane vil styrka gjennomføringsevna og måloppnåinga til prosjektet.

Dette er eit utviklingsprosjekt der ulike nivå og fagområde i helsesektoren er involvert, og der pasientar og brukarar av tenestene står sentralt. Vi erkjenner at det kan oppstå uforutsette hendingar som gjer at gjennomføringa og planar for dette må evaluerast og om nødvendig justerast undervegs.

Prosjektet vil søkje å komme i dialog med forskingsmiljø for m.a. å vurdere om det er mogleg å få til ei avtale om følgjeforskning knyta til dette prosjektet.

Gjennom ei utprøving av verktøy og metode vil ein vektlegga kontinuerleg evaluering og om nødvendig gjere justeringar.

Steg 1: Utreie, vurdere og avklare (januar - juli 2022)

- Utreie, vurdere og avklare rammer moglegheiter og forutsetningar for å prøve ut Digital samkonsultasjon som metode og verktøy. Mellom anna vurdere og konkretisere:
 - o rammefaktorar for planlegging og gjennomføring
 - Økonomiske
 - Organisatoriske
 - Kompetansebehov og ressurstilgang
 - o behov og nytteverdi for pasienten, for samfunnet og for helsesektoren
 - o vurdere og avklare når i eit pasientforløp det kan vere nyttig/hensiktsmessig å nytte digital samkonsultasjon
 - o avklare målgruppe og kriterier for aktuelle pasientgrupper
 - o samarbeidsaktørar – kven som må involverast i dei ulike fasane
 - o tekniske installasjonar og infrastruktur
 - o vurdere evalueringskriterier for prosjektet

Steg 2: Planlegge og klargjere for implementering og utprøving (august – desember 2022)

- med bakgrunn i avklaringar gjort i Steg 1, kan Steg 2 med planlegging og klargjering som må på plass før utprøvinga starte. I denne fasen vil det mellom anna arbeidast med:
 - o informasjon til og dialog med aktuelle aktørar og pasientgrupper
 - o å planlegge for praktisk gjennomføring av digital samkonsultasjon
 - o å avklare kva kommunar, fastlegekontor og avdelingar i spesialisthelsetenesta som skal prøve ut digital samkonsultasjon som metode og verktøy
 - o logostikk, t.d. finne løysingar for felles timebestilling
 - o økonomiske rammer og føresetnader hos partane når det gjeld takstsystema ved samtidige konsultasjonar mellom ulike tenesteytarar
 - o å etablerer system for teknisk bistand hos samarbeidspartane

Steg 3: Utprøving av digital samkonsultasjon (januar – desember 2023)

- når steg 1 og 2 er gjennomført og det er semje om at grunnlaget for å prøve ut metode og verktøy er utgreidd og godt forankra hos samarbeidspartane vil ein:
 - o gjere avtale med nokre pasientar i målgruppa
 - o prøve ut teknisk plattform og system saman med aktuelle fagpersonar
 - o søke å få på plass følgjeforskning som kan følge og evaluere metode og verktøy

Steg 4: Evaluering, oppfølging og justering (august – desember 2023)

- Evaluering, oppfølging og justering er viktig i alle fasar i prosjektet, men det vil rettast særleg fokus på dette i denne fasa av prosjektet. Det vil mellom anna bli vurdert om:
 - o metode og verktøy gir dei resultata som er venta i prosjektets målsetting
 - o om tilbodet skal prøvast ut saman med fleire aktørar og andre pasientgrupper
 - o om det er behov for ytterlegare tilpassingar og justeringar før fleire kommunar og pasientgrupper skal implementerast i utprøvinga

Steg 5: Vurdere implementering i fleire kommunar og for fleire pasientgrupper

- Dersom ein gjennom steg 3 og 4 vurderer Digital samkonsultasjon som ein nyttig og god metode og verktøy for å betra samhandlinga og tilbod om helsetenester nærmare der

pasienten bur, vil prosjektet arbeide vidare for å implementere ordninga i alle kommunane i Region Nordhordland.

8.0 Budsjett

For å nå mål og resultatmål, samt gjennomføre tiltak knytt til **prosjekt Digital samkonsultasjon** vil det i prosjektperioden vere kostnader med:

- Leiing og koordinering for å utgreie, vurdere og avklare føresetnader som må vere på plass for å prøve ut metode og verktøy
- Koordinering og samordning for å sikre at alle partar er inkludert i utforminga og at grunnlaget er tilstrekkeleg forankra i dei aktuelle organisasjonar og fagmiljø.
- Faglege vurderingar av tiltak, modellar, samarbeidsformer og struktur
- Koordinering og samordning for å ta i bruk Digital samkonsultasjon som metode og verktøy
- Planlegging og gjennomføring av møter mellom samarbeidspartane
- Bidra til sikre samhandling og synergjar i implementeringsfasen
- Bistand frå kompetanse miljø innan digitalisering og innovasjon
- Informasjons - og publiseringsarbeid
- Evaluering og rapportering

Kostnader	2022	2023	2024 ^{*2}
Prosjektleiing/koordinering/prosjektstøtte	300 000	300 000	
Eigeninnsats i kommunane, prosjektgrupper, analysearbeid, forankring i eigen org. m.v.	200 000	200 000	
Reiser/møter	20 000	20 000	
Ekstern kompetanse og rådgjeving	100 000	100 000	
Sum Kostnader	620 000	620 000	
Inntekter			
Statsforvaltaren - skjønnsmidlar*	420 000	420 000	
Eigen finansiering - arbeidsinnsats kommunane / NUI	200 000	200 000	
Sum Inntekter	620 000	620 000	

Vedlegg til projektskissa og til søknaden:

- Vedlegg 2 Fag - og tenesteutvikling - konsept- og utgreiingsfase – prosjektmandat
- Vedlegg 3 Felles satsingar for helse- og omsorgssektoren i NH 2021 – 2031
- Vedlegg 4 Prosjektsskisse Fag- og tenesteutvikling i Region Nordhordland Helsehus
- Vedlegg 5 Rapport fra spørreundersøkelse blant leger i Nordhordland 2020_2021

² Budsjett for 2024 vert vurdert ila 2023 dersom det er grunnlag for å implementere løysinga i alle kommunar